

Sayın Başkanlar, değerli katılımcılar,

Öncelikle bugün organize ettiğimiz bu toplantımıza, en üst seviyede katılım sağlayarak bizlerle birlikte bu masanın etrafında olduğunuz için hepinize teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Sayın Başkanımız şu anda aramızda bulunamamakla birlikte, siz değerli katılımcılara selamlarını ve teşekkürlerini iletmemi özellikle rica etti. Esasen Sayın Başkanımız bu toplantıya katılmayı planlıyordu ancak Rekabet Kurumu bütçesinin Meclis Plan ve Bütçe Komisyonunun gündemine alınması nedeniyle katılamadı. Bununla birlikte, toplantının ilerleyen saatlerinde Sayın Başkan, Komisyon'daki görüşmelerin sonlanmasına bağlı olarak, bizimle birlikte olacaktır.

Bu toplantımızda asıl olarak sizlerin görüşlerinizi almak istememizden dolayı, Rekabet Kurumu İkinci Başkanı olarak, konuşmamı çok uzun tutmayacağım. Sizlere kısaca neden bugün bir araya geldiğimizi, nereye varmak istediğimizi ve sizlerden beklentilerimizi özetlemek istiyorum.

Hepinizin malumu olduğu üzere Rekabet Kurumu, Türkiye'deki tüm sektörlerin rekabetçi yapısının korunması ve geliştirilmesi noktasında yetkilendirilmiş yegane kurumdur. Devlet bürokrasisinde genç olarak nitelendirebileceğimiz kurumumuz, bugüne kadar sektör büyüklüğü ayırt etmeksizin, en ücra illerimizde hatta ilçeler bazında dahi piyasaların etkin ve etkili çalışması noktasında gayret göstermektedir. Hiç kuşkusuz Türkiye gibi piyasa ekonomisini benimsemiş bir ekonomide Rekabet Kurumunun bu fonksiyonu çok önemli bir rol oynamaktadır. Kurum olarak bu misyonumuzu hakkı ile yerine getirdiğimiz, piyasadaki tüm aktörler tarafından dile getirilmektedir.

Ancak Rekabet Kurumu olarak hepimizin çok iyi bildiği bir noktanın da altının çizilmesi gerekmektedir. Rekabet Kanununun verdiği yetkiler çerçevesinde görevini yerine getiren Rekabet Kurumunun en çok bilinen yönü, kestiği ya da verdiği cezalardır. Basında genellikle Rekabet Kurumu hep "para cezaları" ile birlikte haber konusu olmaktadır. Bu yönüyle de insanlar ve özellikle de firmalarımız Rekabet Kurumu'nun bu "asıf yüzünü" görmektedirler, hatırlamaktadırlar. Ancak bu noktada Kurum olarak kendimize sorduğumuz soru şudur: Asli fonksiyonu rekabeti tesis etmek olan Rekabet Kurumu "nasıl firmalarımızı rekabeti kısıtlamamalıyım?" noktasına daha etkili bir

şekilde çekebilir? Bunun yegane yolu rekabeti kısıtlayan firmaları cezalandırmak mıdır?

Bakın bu sorunun cevabı bizi her yıl yayımladığımız “Rekabet Mektubuna” götürdü. Piyasalara, firmalara, tüm taraflara her yıl ilettiğimiz bu mektup ile biraz önce bahsettiğim Rekabet Kurumu’nun yalnızca asık yüzünün olmadığını aslında Kurum olarak firmaların yanında olduğumuzu göstermeye, anlatmaya çalışıyoruz.

Sayın katılımcılar,

İşte bugün burada Rekabet Kurumu olarak şirketlerimizin yanında olduğumuzu bir kez daha göstermek adına sizlerle bir araya geldik. Bu masanın etrafında üç ayrı sektörü temsilen ilgili tüm sivil toplum kuruluşları bir arada. Peki kim bu sektörlerimiz?

Türkiye’de belirli sektörlerin dönem dönem Türkiye’nin gelişimi ve ihtiyaçları doğrultusunda ön plana çıktığını görüyoruz. Türkiye gibi dinamik ve gelişen bir ekonomide, ekonominin gelişme dinamiklerini bağlı olarak bazı sektörler ön plana çıkmaktadır. Son dönemde ise bu sektörlerin başında inşaat ve müteahhitlik sektörü gelmektedir. Türkiye ekonomisinin büyümesine pozitif katkı sağlayan, istihdam da önemli bir rol oynayan ve aynı zamanda çarpan etkisi ile pek çok alt sektörde canlılık yaratan inşaat ve müteahhitlik sektörünün gelişimi takdire şayandır. Yalnızca Türkiye’de değil yurtdışında da çok önemli projeler imza atan yurtdışı müteahhitlik sektörümüzü de ayrıca belirtmemiz gerekmektedir.

Bir araya geldiğimiz bir diğer sektörümüz hazır betondur. İnşaat ve müteahhitlik sektöründeki gelişmeye paralel olarak son dönemde hızla gelişen hazır beton sektörünün temsilcileri de bugün bizimle birlikte.

Son olarak ister üretim isterse tüketim olarak değerlendirilsin her hal ve şartta dünyada ilk onda yer alan Türk çimento sektörü de son dönemde önemli bir performans sergilemektedir. Türkiye imalatında önemli bir yer tutan ve konut, inşaat ve müteahhitlik sektörlerindeki gelişmede önemli bir payı olan çimento sektörünün tüm temsilcileri yine bu masanın etrafında.

Sayın Başkanlar,

Rekabet Kurumu olarak bir süredir üzerinde çalıştığımız sektör araştırması ile çimento sektörünü derinlemesine incelemeye aldık. Amacımız, çimento sektörünü yalnızca rekabet hukuku yönüyle değil piyasa dinamikleri başta olmak üzere tüm yönleri ile

masaya yatırmak. Sizlerden de isteğimiz, temsil ettiğiniz sektörünüzün görüşlerinizi bizimle paylaşmanız. Bu şekilde yalnızca masa başında üretilen bir rapor olmanın ötesinde, tüm tarafların görüşlerini yansıtan ve olabildiğince objektif bir raporu hayata geçirmek niyetindeyiz.

Size biraz önce Rekabet Kurumu açısından her bir sektörün önemli olduğunu söylemiştim. Rekabet Kurumu olarak çimento sektörüne yönelik bir pazar araştırması gerçekleştirmemizin ise çok sayıda nedeni var.

Malumunuz olan çimento ürünlerinin türlerine ve özelliklerine değinerek vakit kaybetmek istemiyorum. Ancak çok kısa sektöre ilişkin bugüne kadar gerçekleştirdiğimiz tespitleri kısaca sizlerle paylaşmakta yarar görüyorum:

Türk Çimento sektöründe 48 adet entegre tesis, 20 adet öğütme-paketleme tesisi olmak üzere toplam 68 çimento fabrikası faaliyette bulunmaktadır. Çimento üreticileri yoğunluklu olarak Marmara, İç Anadolu ve Ege Bölgesi'nde olmakla birlikte ülkemizin geneline yayılmış durumdadırlar. Üretim olarak ele alındığında 2013 yılında çimento üretiminin geçen yıla oranla %12'lik bir artış kaydederek 71,3 milyon ton; klinker üretiminin ise %10 artarak 60,2 milyon ton olarak gerçekleştiğini, bu yıl 63,4 milyon tonluk iç satışla geçen yıla kıyasla %10,46 oranında artış yaşandığını görmekteyiz.

Dünya çimento sektörü açısından bakıldığında; Türkiye toplam üretim bakımından dünya çimento üreticileri arasında 5. sırada; tüketim açısından ise 7. sırada yer almaktadır.

2010 yılından bugüne kesit alındığında, artan üretim miktarları ve kapasite kullanım oranları göze çarpmakla birlikte klinker kapasite kullanım oranının %90'ın üzerinde olduğu ancak çimento öğütme kapasite kullanım oranlarının %70'ler civarında olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Türkiye genelinde çimento öğütme kapasitesinin fazla olduğu anlaşılmaktadır. Bölgeler bazında sınıflandırma yapıldığında ise üretim kapasitesi bakımından¹ Marmara Bölgesi birinci sırada, Akdeniz Bölgesi ikinci sırada ve İç Anadolu Bölgesi üçüncü sırada yer almaktadır.

Son olarak çimento sektörünün iki temel özelliğini sizinle paylaşmak istiyorum. Birinci husus, çimento ürünlerinin genel olarak homojen nitelik taşıdığıdır. Diğer husus ise Türkiye'de çimento sektöründe faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüs bulunsa da,

---

¹ 2013 yılı çimento ve klinker üretim kapasiteleri baz alınmıştır.

taşıma maliyetleri nedeniyle sektörün coğrafi bölgesel bazda az sayıda firmanın bulunduğu oligopol piyasaları niteliğini haiz olduğudur. Bu iki özelliği ile çimento sektöründeki firma davranışları Rekabet Kurumu tarafından pek çok kez soruşturulmuştur. Bugüne kadar tamamlanan 38 rekabet ihlali dosyasında 29 çimento üreticisi firmaya toplamda 86.2 milyon TL'lik ceza kesilmiştir. Söz konusu ceza miktarı ile çimento sektörü, en fazla cezanın kesildiği imalat sektörüdür. İmalat, hizmet ve ticaret ayrımı yapılmaksızın tüm sektörleri esas aldığımızda çimento sektörü, bugüne kadar Rekabet Kurulu tarafından kesilen rekabet ihlali cezaları toplamından aldığı %4.3 pay ile en fazla ceza kesilen 4. sektördür. Coğrafi olarak Türkiye'nin 7 bölgesinin hepsinde çimento üreticisi firmaların rekabet ihlalleri tespit edilerek cezalandırılmıştır. Çimento üreticisi 29 firmadan 14 tanesi (%48'i) birden fazla rekabet ihlali gerçekleştirmesinden dolayı rekabet cezasına maruz kalmıştır.

Değerli katılımcılar,

Bugün sizlerle olan toplantımızda biraz önce ayrıntılı bilgilerini paylaştığım çimento sektörünü tüm boyutları ile değerlendireceğiz. Her bir sektör temsilcimiz kendi penceresinden gördüklerini, tespitlerini, analizlerini bizimle paylaşacak. Tüm bu konuşulanlar ise hazırlamakta olduğumuz sektör raporuna önemli girdi sağlayacağından eminiz.

Ancak bununla yetinmeyeceğiz. Rekabet Kurumu olarak çimento sektöründeki sorunların temeline inmek, doğru ve etkili çözüm mekanizmaları geliştirmek için ilk defa çok kapsamlı bir veri seti oluşturuyoruz. Piyasadaki her bir çimento fabrikasının 2009 yılından bu yana gerçekleştirdikleri her bir satışı, ayrıntılı maliyetleri gibi pek çok veriyi firmalarımızdan topluyoruz. Yapacağımız analizler ile çimento sektörünün kılcal damarlarına nüfuz edeceğiz ve bu şekilde tüm firmaların bugüne kadar gerçekleştirdikleri rekabet stratejilerini ortaya koyacağız. Çimento sektöründe özellikle son dönemde sıklıkla dile getirilen rekabet kaygılarının nedenlerini ve daha da önemlisi olası çözüm mekanizmalarını bu gerçekleştirmekte olduğumuz pazar araştırması ile tüm kamuoyu ile paylaşacağız.

Çimento pazar araştırmasına ilişkin son bir kritik noktayı da daha sizinle paylaşmak istiyorum. Bu raporumuz ile önereceğimiz "çözüm mekanizmaları" yalnızca rekabet hukuku odaklı olmayacaktır. Ya da pazar araştırması ile yalnızca tespitlerimizi ortaya koyup bırakmayacağız. Bugün belki pek çok kimsenin aklına gelmeyen ya da radikal

olarak nitelendirilebilecek çözüm mekanizmaları bile değerlendirilecek, rasyonel ve uygulanabilir olduğu ölçüde raporun öneriler kısmında yer alacaktır.

Bu önerilerin önemli bir kısmının Rekabet Kurumundan ziyade diğer kamu kurumları ve Bakanlıklarımızın görev alanına girme olasılığı yüksektir. Bu noktada olası çözüm mekanizmalarının her biri ilgili Bakanlığımıza iletilecek ve önerilerimizin tamamı bir bütün olarak ekonomi yönetimimiz ile paylaşılacaktır.

Sonuç olarak amacımız, çimento pazar araştırması ile yalnızca bir rapor yazmak değil aksine sektörde dile getirilen sorunların çözümüne yönelik rasyonel ve etkili çözüm mekanizmalarının hayata geçirilmesi için uygun bir çerçeve sunmaktır.

Değerli katılımcılar,

Şimdi sözü sizlere bırakmadan önce, bugün bu toplantımıza katılımlarınızdan dolayı her birinize tekrar teşekkür eder ve toplantımızın tüm taraflar için faydalı sonuçlar doğurmasını dilerim.